

Lietuvos Respublikos ambasada Švedijos Karalystėje

2021 M. KOVO MĖN. ŠVEDIJOS EKONOMINĖS SITUACIJOS APŽVALGA

Pagrindinės naujienos trumpai:

- Švedijos ekonomikos augimo prognozės gerėja atsižvelgiant į spartėjančią vakcinaciją nuo COVID-19;
- Švedijos parlamentas pritarė ES atsigavimo fondo steigimui;
- Švedijos CO2 emisija per paskutinį dešimtmetį sumažėjo 20 proc., tačiau to nepakanka siekiant įgyvendinti Švedijos ambicingus klimato kaitos tikslus;
- Švedija suteikė leidimą elektros jungties tarp Lietuvos ir Lenkijos projekto Harmony Link įgyvendinimui;
- Švedija reikalauja keisti Europos Komisijos patvirtintą ES klasifikacinę sistemą dėl tvarių energetikos projektų;
- COVID-19 pandemija neigiamai paveikė Švedijos verslo tiekimo grandines;
- Švedijos paslaugų eksportą ir importą 2020 m. IV ketv. labiausiai smukdė Turizmo sektorius, o stiebtis į viršų skatino Finansinių paslaugų bei Telekomunikacijų ir IT sektoriai.

?

Ūkis, Švedijos ekonomikos augimo prognozės gerėja atsižvelgiant į spartėjančią vakcinaciją finansai nuo COVID-19

, Švedijos (toliau – SE) Nacionalinis ekonomikos tyrimų institutas (toliau – NIER) savo naujausioje SE ekonomikos kovo mėn. energetika, apžvalgoje <https://www.konj.se/download/18.2d39e731784abb16cd73e65/1617191227408/SEMar2021.pdf> pagerino SE BVP rodiklius lyginant su 2020 m. gruodžio mėn. transpordis, prognozėmis - nuo 3.1 proc. iki 3.6 proc. NIER savo ekonomines prognozes parėmė SE verslas eksporto ir apdirbamosios pramonės 2021 m. I ketv. gerais rezultatais bei išsibėgėjančia SE gyventojų vakcinacija nuo COVID-19 pandemijos. NIER prognozuoja, kad SE eksportas ir importas 2021 m. augs atitinkamai 7 ir 6.6 proc. Tiesa, NIER ekonomistai savo prognozėse išlaiko gana aukštą nedarbo lygį, nes prognozuojama, kad kai kurioms verslo sritims (ypač paslaugų sektoriui) prireiks laiko grįžti į prieš-pandeminį lygį.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
GDP per capita	-3.7	2.9	2.6	1.3	1.2	1.1
GDP, calendar-adjusted	-3.1	3.6	3.4	2.2	1.9	1.9
Unemployment	8.3	8.6	7.7	7.1	7.0	7.0
Consumer Price Index	0.5	1.6	1.4	2.2	2.2	2.5
Government net lending (% of GDP)	-3.3	-2.1	-0.6	0.3	0.3	0.4
Maastricht debt (% of GDP)	40.5	38.9	36.1	34.1	33.3	32.7
Exports	-5.2	7.0	5.8	3.1	3.0	2.6
Goods	-2.2	7.4	5.0	-	-	-
Services	-12.1	6.2	7.7	-	-	-
Imports	-5.8	6.6	6.3	3.5	3.4	3.1
Goods	-4.3	7.3	5.3	-	-	-
Services	-8.9	5.1	8.6	-	-	-

Gross National Income	-1.3	4.8	4.8	3.9	3.8	3.7
Good producers	-3.2	3.8	3.9	-	-	-
Of which: Industry	-5.8	6.7	4.0	-	-	-
Construction	0.8	-0.1	3.5	-	-	-
Service producers	-3.8	4.1	4.2	-	-	-

Švedijos parlamentas pritarė ES atsigavimo fondo steigimui

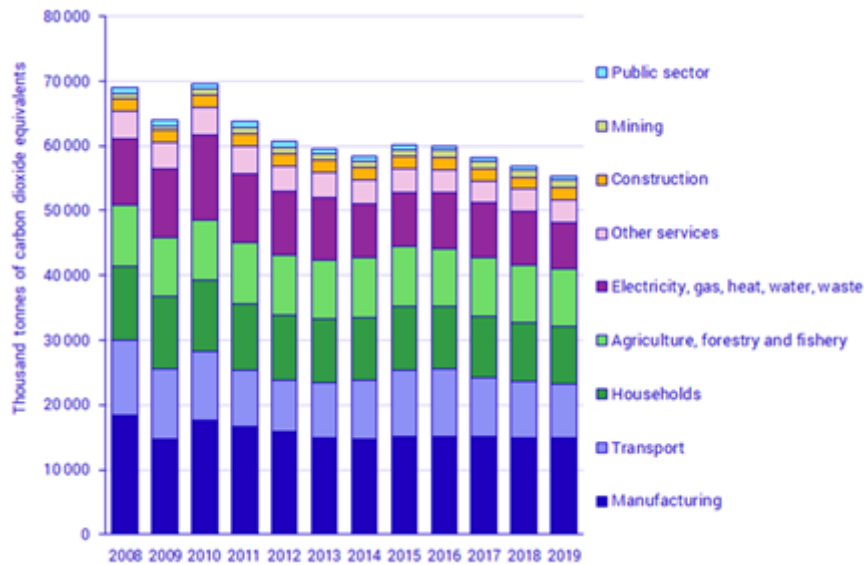
2021-03-24 d. SE Parlamentas pritarė dėl ES atsigavimo fondo kūrimo, pagal kurį SE į fondą sumokės 150 mlrd. SEK, o iš jo gaus 30-40 mlrd. SEK paramos iki 2023 m.. Už šį sprendimą balsavo koalicinę Vyriausybę sudarančių Socialdemokratų ir Žaliųjų partijų nariai, bei koalicinę Vyriausybę remiančios Centro ir Liberalų partijos. Balsuojant susilaikė opozicinės Moderatų ir Krikščionių demokratų partijos, argumentuojant, kad jos nėra patenkintos neskaidriu derybų procesu dėl ES atsigavimo fondo, dėl pačio Fondo lėšų naudojimo principo ir per didelio SE įnašo, tačiau įvertindamos bendrą ES situacijos poveiklį ir, kad šis Fondas gali reikšti ir ES ateities kl., šios partijos balsuojant susilaikė. Prieš balsavo opozicinės Kairiųjų ir kraštutinių dešiniųjų Švedijos demokratų partijos, pareikšdamos, kad SE neturėtų remti prastai finansiškai valdomų ES VN, kurių finansinės problemos yra chroniškos ir jos nesprendžiamos jau dešimtmečiais.

Švedijos Vyriausybė nusprendė pratęsti finansinės paramos skyrimą dėl COVID-19 nuostolių patyrusiems individualią veiklą vykdančiams asmenims

2021-03-25 d. SE Vyriausybė priėmė sprendimą, kad finansinė parama individualią veiklą vykdančiams asmenims (ypač kultūros, turizmo ir paslaugų sektoriuje) atsižvelgiant į individualią veiklą vykdančių asmenų sumažėjusią apyvartą dėl COVID-19 bus skiriama ir siekiant padengti nuostolius už 2021 m. gegužės ir birželio mėn. Į valdžios finansinę paramą (iki 24 000 SEK per mėn.) galės pretenduoti individualią veiklą vykdančys asmenys, jeigu jų veiklos apyvarta 2021 m. gegužės-birželio mėn. bus smukusi daugiau nei 30 proc. lyginant su 2019 m.

Švedijos CO2 emisija per paskutinį dešimtmetį sumažėjo 20 proc., tačiau to nepakanka siekiant įgyvendinti Švedijos ambicingus klimato kaitos tikslus

SE Statistikos agentūros paskelbtais duomenimis 2019 m. SE CO2 emisija siekė 55,3 mln. t., t.y. 2.8 proc. mažiau lyginant su 2018 m. Didžiausią dalį (25 proc.) CO2 emisijos sukūrė SE apdirbamoji pramonė, po to seka namų ūkiai; žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė; transportas. Per paskutinį dešimtmetį SE CO2 emisija sumažėjo 20 proc., o BVP išaugo 25 proc. Tačiau SE Klimato politikos taryba savo metinėje ataskaitoje pabrėžia, kad SE Vyriausybės politika klimato kaitos srityje nėra pakankama, kad būtų įgyvendinti SE išsikelti ambicingi tikslai iki 2045 m. pasiekti nulinių CO2 emisijų rodiklį. SE Klimato politikos taryba teigia, kad minėtiems tikslams pasiekti būtina kas metai mažinti CO2 emisiją 6-10 proc. bei didinti investicijas į žaliosios ekonomikos vystymą. SE Vyriausybė susilaukė kritikos, kad tik 10 proc. ekonomikos atsigavimo (nuo COVID-19 pandemijos) biudžeto numatė skirti žaliosios ekonomikos projektams. Savo ruožtu, SE Vyriausybė siekdama efektyviau mažinti CO2 emisijas transporto sektoriuje, ketina įvesti aplinkosauginius mokesčius (kurių dydis priklausys nuo lėktuvų naudojamo kuro bei CO2 emisijos) keleiviniams ir transporto lėktuvams, kurie atskris į Stokholmo Arlanda ir Geteborgo Landvetter oro uostus.

Švedijos verslas, ypač apdirbamoji pramonė, gana optimistiškai vertina būsimus veiklos rezultatus 2021 m.

SE Centrinio banko paskelbtoje SE verslo 2021 m. vasario mėn. apklausos apžvalgoje teigiama, kad SE verslas, ypač apdirbamoji pramonė, gana optimistiškai vertina būsimus veiklos rezultatus 2021 m. Tai visų pirma nulėmė spartėjanti SE gyventojų vakcinacija bei augantys pramonės produkcijos užsakymai, įskaitant ir iš tarptautinių rinkų. Beveik 47 proc. apklaustų stambių ir vidutinių SE kompanijų CEO tikisi, kad 2021 m. augs jų įmonių gaminamos produkcijos eksportas. Tiesa, atkreipiamas dėmesys ir į kylančius iššūkius tam tikriems verslo segmentams, ypač automobilių pramonei ir mažmeninei prekybai, užtikrinant sklandų tiekimo grandinių veikimą, kai tai liečia atskirų komponentų ar prekių pristatymą iš Azijos. SE statybų sektorius kol kas išgyvena ne geriausius laikus dėl sumažėjusių užsakymų komercinės paskirties (ofisų ir viešbučių) pastatų statybai, tačiau tikimasi, kad atsigaunanti gyvenamosios paskirties namų statyba leis statybų sektoriui 2021 m. II pusm. išeiti iš krizės. Tuo tarpu smarkiausiai COVID-19 pandemijos paveiktas SE turizmo sektorius dar „nemato šviesos tunelio gale“ bei susiduria su finansavimo ir kreditavimo problemomis.

Švedija ženkliai atsilieka nuo kitų Šiaurės šalių pagal investicijas į žaliąją ekonomiką

JT Aplinkosaugos programa (UNEP) kartu su Oxford ir Harvard universitetų mokslininkais paskelbė ataskaitą, kurioje pateikiami duomenys apie didžiausių pasaulio ekonomikų investicijas (iš ekonomikos atsigavimui skirtų fondų) į žaliąją ekonomiką <https://wedocs.unep.org/bitstream/handle/20.500.11822/35281/AWBBB.pdf>. Minėtoje UNEP ataskaitoje vertinant Šiaurės šalių investicijas į žaliosios ekonomikos vystymą paaiškėjo, kad SE su savo 24 proc. (vertinant nuo visų investicijų iš ekonomikos atsigavimui skirtą fondo) rodikliu gana ženkliai atsilieka nuo kitų Šiaurės šalių. Pvz. Norvegija skyrė net 71 proc. visų investicijų į žaliosios ekonomikos vystymą, tuo tarpu Danija ir Suomija beveik po 60 proc.

Švedija suteikė leidimą elektros jungties tarp Lietuvos ir Lenkijos projekto Harmony Link įgyvendinimui

2021-03-11 d. SE Vyriausybė priėmė nutarimą dėl leidimo suteikimo Lietuvos-Lenkijos elektros jungties *Harmony Link* projekto įgyvendinimui, t.y. *Harmony Link* projekto įgyvendintojoms PL „Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.“ ir LT „Litgrid“ suteiktas leidimas dėl kontinentinio šelfo tyrimo Baltijos jūroje SE teritoriniuose vandenyse. Lietuvos ir Lenkijos įmonės „Litgrid“ ir PSE dar 2020 metų balandį kreipėsi į Švedijos institucijas dėl leidimo jūros dugno tyrimams Švedijos išskirtinėje ekonominėje zonoje.

Švedija reikalauja keisti Europos Komisijos patvirtintą ES klasifikacinę sistemą dėl tvarių energetikos projektų

SE vis labiau kritikuoja nuo 2020-07-12 d. įsigaliojusį ES mokestinį reglamentą, kuriame pateikti klasifikatoriai dėl tvarių energetikos projektų. SE Vyriausybė, spaudžiama SE energetikos ir miško valdymo kompanijų, ėmėsi kritikuoti naująją ES klasifikatorių tvarką, kuri užkėlė per daug aukštą kartelę ekonominėms veikloms siekiančioms gauti tvaraus projekto žymėjimą. SE baiminasi, kad pagal naująją tvarką hidroenergetikos, biokuro gamybos projektai nebebus laikomi tvariais projektais bei nebegaus mokestinių lengvatų, ko pasėkoje nesulauks ir naujų investicijų. SE Energetikos ir skaitmeninio vystymosi ministras Anders Ygeman kartu su dar 9 ES VN (CZ, EE, FI, HU, LV, LT, PL, SK, SI) Energetikos ir Ekonomikos ministrais 2021-03-10 d. kreipėsi bendru laišku į EK reikalaudami, kad investicijos į bioenergetiką ir hidroenergetiką būtų laikomos tvariomis pagal naująją ES Atsinaujinančios energetikos direktyvą.

COVID-19 pandemija neigiamai paveikė Švedijos verslo tiekimo grandines

SE Verslo asociacijos informuoja, kad dėl kilusios COVID-19 pandemijos, SE automobilių ir elektronikos pramonė susidūrė su problemomis importuojant puslaidininkių komponentus iš Azijos, ko pasėkoje tokios automobilių kompanijos kaip Volvo, Scania net laikinai sustabdė automobilių gamybą. Tuo tarpu SE mažmeninės prekybos kompanijos teigia, kad dėl COVID-19 pandemijos ženkliai išaugo prekių importo, naudojant jūrinius konteinerius, sąnaudos.

Švedija didina investicijas gyvybės mokslų srityje

SE nekilnojamojo turto vystytojai Next Step Group, Vectura Fastigheter ir Balder paskelbė, kad investuos 1,6 mlrd. SEK į Mölndal mieste (Geteborgo regione) kuriamą gyvybės mokslų tyrimų slėnį *GoCo Health Innovation City*, kuriame tikimasi įsikurs 350 mokslo tyrimų kompanijų bei bus sukurta beveik 7000 naujų darbo vietų. Gyvybės mokslų slėnis kuriasi greta jau veikiančio AstraZeneca farmacijos kompanijos tyrimų centro.

Švedijos paslaugų eksportą ir importą 2020 m. IV ketv. labiausiai smukdė Turizmo sektorius, o stiebtis į viršų skatino Finansinių paslaugų bei Telekomunikacijų ir IT sektoriai

SE Statistikos agentūros paskelbtais duomenimis 2020 m. IV ketvirtyje SE paslaugų eksportas siekė 176 mlrd. SEK, o importas – 168 mlrd. SEK. Lyginant su 2019 m. tuo pačiu laikotarpiu eksporto apimtys smuko 7 proc., o importo – 8 proc. Labiausiai šiuos rodiklius smukdė turizmo paslaugų (ypač turistinių kelionių organizavimas) sektorius (turizmo paslaugų eksportas smuko 56.7 proc., o importo – 66.8 proc.), kuris buvo labiausiai paveiktas COVID-19 pandemijos. Tuo tarpu didžiausias SE paslaugų eksporto augimas fiksuotas Finansinių paslaugų srityje – 20.2 proc., o importo Telekomunikacijų ir IT paslaugų srityje – 17.2 proc. Didžiausią dalį SE paslaugų eksporte ir importe 2020 m. IV ketv. sudarė Telekomunikacijos ir IT paslaugos (26.8 proc. ir 17.1 proc.).

Paslaugų rūšis	Eksportas (mlrd. SEK)			Importas (mlrd. SEK)		
	2020 m. IV ketv.	2019 m. IV ketv.	Pokytis proc.	2020 m. IV ketv.	2019 m. IV ketv.	Pokytis proc.
Iš viso	176	189	-7	168	183	-8.3
Transportas	18,5	22	-16.9	20,7	26,6	-22
Turizmas/ kelionės	8,5	19,7	-56,7	10,5	31,5	-66,8
Statybos	1,1	2,2	-51.2	3,5	5,6	-37
Finansinės paslaugos	10,1	8,4	20.2	4,6	4,2	8.7

Mokesčiai už intelektualinės nuosavybės/patentų naudojimą	19,9	18,1	10	22,7	19,9	14.5
Telekomunikacijos ir IT paslaugos	47,3	42,5	11.3	28,7	24,5	17.2
Kultūros paslaugos	14,2	12,4	14.4	3,7	3,3	12.7

Pastabos: nurodytos piniginės sumos perskaičiuotos pagal kursą 1 EUR = 10,26 SEK

Esant poreikiui, Lietuvos ambasada galėtų pateikti detalesnę informaciją apie apžvalgoje minimus Švedijos ekonomikos įvykius ir tendencijas.

Prašome atskirai informuoti apie jūsų pageidavimą gauti šią informaciją donatas.butkus@urm.lt

Parengė:

Lietuvos Respublikos ambasados Švedijos Karalystėje patarėjas Donatas Butkus,
tel. +46 8 667 5455, donatas.butkus@urm.lt.